

Mokslinių tyrimų projektas: **Ekonominio poveikio priemonės rūkymo prevencijoje**

Projekto vykdytojas: **Vilniaus universitetas**

Projekto trukmė: **24 mėn.**

Rūkymas yra antras pagal sukeltą išvengiamų mirčių ir negalios skaičių elgsenos rizikos veiksnys pasaulyje (*GBD Tobacco Collaborators, Lancet, 2017*). Išlaidos sveikatos priežiūrai gydant su rūkymu susijusias ligas, sudaro 467 mljrd. \$ (PGP) arba 5.7 proc. visų globalių sveikatos išlaidų. Ekonominiai kaštai, įskaitant ne tik išlaidas sveikatos priežiūrai, bet ir dėl rūkymo atsiradusį nedarbingumą, sudaro 1852 mljrd. \$ (PGP) (*Goodchild, 2018*).

Lietuvoje kasdien rūkančių gyventojų dalis siekia 20 proc. Su rūkymu susijęs standartizuotas mirtingumo rodiklis 2015 m. Lietuvoje siekė 500/100 tūkst. gyventojų (ES šalių vidurkis – 320/100 tūkst. gyv.) (*WHO HFA-DB, 2018*). Globali ligų, susijusių su rūkymu, našta Lietuvoje sudaro iki 1/5 visų ligų naštos (*IHME, 2018*).

Pristatomo projekto tikslas yra identifikuoti užsienio šalyse pasiteisinusias ekonomines rūkymo prevencijos priemones, tinkamiausias vykdyti rūkymo prevenciją atskirose tikslinėse socialinėse grupėse Lietuvoje.

Tarpdisciplininio projekto, apimančio ekonomikos, sociologijos, visuomenės sveikatos ir teisės, sritis, vykdymo metu bus:

- atlikta ekonominių rūkymo prevencijos priemonių skirtingose socialinėse grupėse sisteminė apžvalga ir lyginamoji analizė;
- sukurta ekonominių rūkymo prevencijos priemonių atviros prieigos duomenų bazė;
- atliktos fokusuotos grupinės diskusijos su ekspertais ir jų rezultatų analizė;
- atliktas reprezentatyvus visuomenės nuomonės tyrimas ir jo rezultatų analizė;
- parengti ir pristatyti pasiūlymai Lietuvos sprendimų priėmėjams tiek nacionaliniame, tiek savivaldybių lygmenyse.

